

FORDÍTÁS HÉBERRŐL MAGYARRA

B2 - KÖZÉPFOK

Elérhető pontszám: 20 pont

מה הקשר בין משה רבנו למושית השבע?

קטע 1

מה זה חיפושית משה-רבנו? פרת משה-רבנו! כך קוראים לה. כדי לגלות כיצד היא קיבלה את שמה. הצעד הראשון הוא הקל ביותר: פרת משה-רבנו היא תרגום מידיש שהיה הכינוי הרווח לחיפושית האמורה בקרב יהודי ליטא. יהודי רוסיה קראו לה סוסון משה-רבנו, אבל נראה שזהו שם מאוחר יותר.

קטע 2

מאיפה הם הביאו את השם הזה? מהגויים סביבם. החיפושית הקטנה הזו לא רק משובבת עין, היא גם זוללת כנימות מושבעת וכמדבירת מזיקים היא מועילה מאד לחקלאות, ולכן תרבויות חקלאיות תמיד כיבדו אותה בשמות נאים. בצרפתית: החיה של האל הטוב, ברוסית: פרה-קטנה של האל, באנגלית: ציפור הגבירה, בגרמנית: חיפושית-מרים.

קטע 3

אבל מה יכול לעשות יהודי עם כל השמות הללו? אי-אפשר לשאת את שם האל לשווא על חיפושית, ומי היא הגבירה מרים עבורנו? אז מצאנו לנו תחליף הולם. חוץ-מזה, המאפיין העיקרי של החיפושית הוא צבעה האדום, והשם פרת משה מתחבר יפה לקורבן הטהרה המיוחד המוזכר בפני משה ואהרן בספר במדבר - פרה אדומה.

ÖSSZEFOGLALÓ FORDÍTÁS MAGYARRÓL HÉBERRE B2 – KÖZÉPFOK

BUDAPESTI ZSINAGÓGÁK

Dohány utcai zsinagóga

A pesti zsidónegyed imaházai az 1840-es években már nehezen tudták befogadni a megnövekedett zsidóságot. A nagypolgárokat maga mögött tudó, befolyásos neológ zsidóság köreiben megfogant a nagytemplom építésének gondolata. Európa legnagyobb, 6000 főt befogadó zsinagógája Ludwig Förster bécsi építész tervei alapján épült, a korszakban formabontó öntöttvas szerkezettel. Förster szerint minden zsinagógát az egykori salamoni szentély bibliai leírása alapján kell felépíteni, és ez a hatás érződik a „Dohány” térkezelésében, anyaghasználatán és díszítőmotívumain is. Az 1930-as években a nagytemplomhoz hozzáépült, stílusában a temploméval megegyező zsidómúzeum, melynek helyén egykor Theodor Herzl szülőháza állt.

Kazinczy utcai zsinagóga

A zsidónegyed zsinagóga-háromszögének utolsóként felépült zsidó temploma. A Pesti Autonóm Ortodox Izraelita Hitközség modern, szecessziós épületének koncepciója mintegy a „Dohány” ellenében fogalmazódott meg, majd 1912-ben a Löffler testvérek tervei nyomán realizálódott az elképzelés. Az építészek egy komplex közösségi épületegyüttes tervezésére kaptak megbízást. A zsinagóga köré így székház, óvoda, talmudiskola, konyha és mézarszék is épült. A templomtér ékességei a Róth Miksa üvegművész által festett, mérműves ablakok. A zsinagógát a közelmúltban a magyar és magyar gyökerű amerikai, izraeli fiatalokból álló ortodox hitközség újíttotta fel.

